

УДК 378.011.3-051:796]:37.091.12:005.336.5

СОГОКОНЬ Олена

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

<https://orcid.org/0000-0001-9442-6616>e-mail: elena.sogokon@gmail.com**ДОНЕЦЬ Олександр**

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

<https://orcid.org/0000-0002-6265-8508>e-mail: donec84@ukr.net

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

В поданій статті проаналізовані шляхи підвищення професійної підготовки та запропонована модель формування професійної компетентності сучасного вчителя фізичної культури.

Нами визначено, що сучасна освіта потребує активних, творчих фахівців, які матимуть фундаментальну освіту, будуть володіти сформованими особистісними якостями та професійною культурою. Ми визначили специфічні якості, якими повинен володіти майбутній фахівець фізичної культури та виділили основні показники професійної підготовки сучасних вчителів. Нами доведено, що комплексне формування всіх показників професійного зростання педагога надають необхідний методичний інструментарій для реалізації навчально-виховних завдань освітньої діяльності, формування всебічно розвиненої особистості здобувача вищої освіти, розвиток його вмотивованості до навчання, підвищення рівня професійності та розуміння сучасних викликів суспільства до вчителя фізичної культури.

Ми з'ясували, що рівень педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичної культури – це поєднання якості знань, умінь, навичок та рівня самоорганізації особистості, що в результаті майбутньої роботи допоможе спеціалісту швидше знайти спільну мову з учнями, поступово сформувати свій авторитет, вирішувати завдання з фізичного виховання, бути в постійній взаємодії з учнями й об'єктивно оцінювати їхні результати та показники фізичного розвитку.

Ключові слова: професійна підготовка, модель, професійна компетентність, сучасний учитель, фізичне виховання.

DOI: <http://doi.org/10.31891/pcs.2023.1.2>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розглядаючи сучасний стан підготовки здобувачів вищої освіти, вбачаємо, що наразі більшою є потреба не спеціалістів окремих виробничих функцій, а всебічно розвинених, активних, творчих фахівців, які повинні мати фундаментальну освіту, вміти виконувати різні види діяльності, мати гарно сформовані особистісні якості та високу професійну культуру.

Доцільність вибору наукової проблематики обґрунтовано тим, що основу професійної фізичної освіти вбачаємо в опануванні теоретичних і практичних знань, використання набутих навичок, умінь та компетентностей у професійній діяльності. У нашому дослідженні питання розвитку вчителя фізичної культури розглядається як становлення універсального професіонала, що має спеціальну кваліфікацію у сфері навчання та виховання дітей, тоді як,

недостатній рівень педагогічної освіти може бути причиною неготовності до виконання своїх професійних обов'язків та проведення практичної роботи.

На сьогоднішній день рівень освіти повинен реалізовувати навчання здобувачів вищої освіти нового покоління, здатних конкурувати, бути затребуваними серед національного та міжнародного ринків праці. Для реалізації даного питання відбуваються постійні позитивні кроки, саме наше дослідження присвячене підвищенню професійної підготовки та впровадженню моделі формування професійної компетентності сучасних учителів фізичної культури.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Формування особистості майбутнього вчителя в ході професійної підготовки представлено в роботах О. Аксьонової, Ю. Бистрової, О. Біда, Ю. Бойчука, І. Ісаєва, В. Кременя, Н. Кузьміної, О. Пехоти,

С. Сисоєвої, В. Сластьоніна, Л. Сущенко, Є. Шиянова, О. Щербакова та ін. [1, 2, 3, 5, 11]. Питанню проблем професійного розвитку та саморозвитку педагога, його педагогічної майстерності приділяли свою увагу науковці: А. Гринчук, В. Дручик, Ю. Зайцева, І. Зязюн, С. Єлканова, В. Семиченко, О. Савченко, З. Слєпкань, С. Сисоєва, О. Топузов, О. Малихін [5, 6, 8, 9]; аналізом базових цінностей і орієнтації щодо розвитку особистості у процесі навчання, виховання і самоосвіти займалися (І. Бех, Ю. Бойчук, Н. Завидівська, О. Корносенко, В. Рибалка, О. Савченко). Власне проблемі діагностики психологічної готовності, формуванню знань, умінь і навичок майбутнього вчителя вивчали вітчизняні науковці: В. Гриневич, А. Трофименко, О. Дубасенюк, Т. Федірчик [6, с. 118].

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Сучасний науковець Л. Сущенко визначає поняття «професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту» як «процес, який характеризує технологічно обґрунтовані засади вищих навчальних закладів країни надання особистості такого рівня професіоналізму, завдяки якому вона стане конкурентоспроможною на ринку праці, буде самостійно організовувати фізичне виховання різних верств населення регіону й успішно працювати в усіх ланках спортивного руху» [11, с. 28].

Ми вважаємо, що формуючи професійну підготовленість учителя фізичного виховання, необхідною умовою є набуття таких специфічних якостей, до яких належать: 1) уміння у взаємовідносинах учитель-учень відображати працю учня; 2) рівень знань і зміст показників фізичної та технічної підготовленості; 3) установа взаємодії між психологічною сферою і можливостями організму, що, у свою чергу, сприяє відчуттю гармонії, високої працездатності, активному довголіттю.

У зв'язку з цим актуальними та важливими є вирішення питань, які постають перед закладом вищої освіти, конкретною

сферою діяльності, фахівцями, особливо щодо збереження здоров'я, пропагування здорового способу життя серед підростаючого покоління, формування всебічно розвинутої особистості.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета даної статті полягає у визначенні моделі формування професійної компетентності вчителя та виділення основних показників професійної підготовки сучасного фахівця фізичної культури.

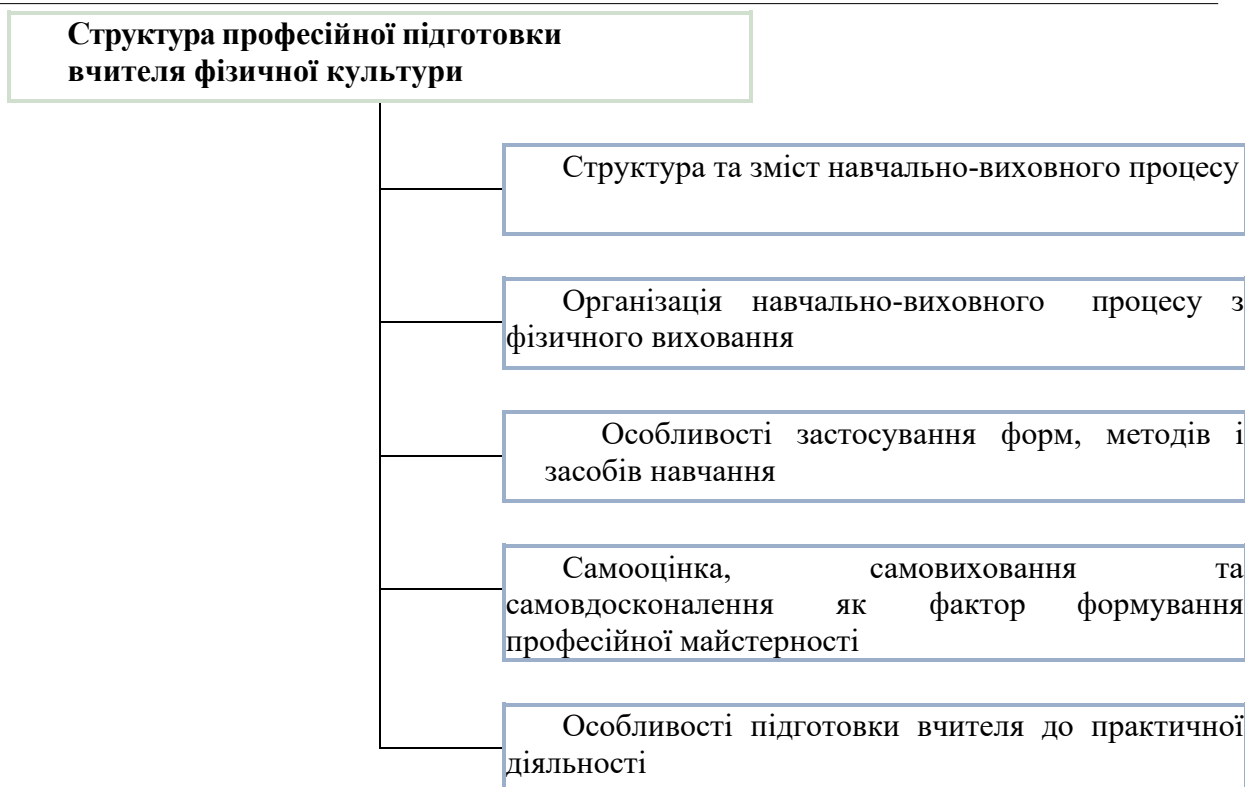
5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Відзначимо, що в школах щороку відбувається інтенсифікація й ускладнення процесу навчання: обсяг засвоєння інформації, який постійно збільшується, вимагає від учнівської молоді великого емоційного та психічного напруження й фізичних зусиль. Ми вважаємо, що рівень працездатності, стан здоров'я і навіть професійне майбуття учнів значною мірою залежать від ефективності занять фізичним вихованням. Саме тому, ми пропонуємо вишукувати можливості вдосконалення процесу фізичного виховання в школах за рахунок оптимізації діяльності учнів, яка залежить від професійності та результативності роботи вчителів.

Виділимо основні показники професійної підготовки сучасних фахівців фізичної культури:

- 1) формування рухових умінь і навичок, збереження та зміцнення здоров'я;
- 2) усвідомлення важливості систематичних занять спортом та розуміння цінностей здоров'я через фізичну культуру, масовий спорт;
- 3) підсилення мотивації до розвитку, удосконалення фізичних показників;
- 4) поступове вдосконалення фізичних показників, як умову високого рівня спортивних досягнень.

Технологія професійної підготовки вчителя фізичної культури складається з особливостей змісту, структури, форм навчання та характеристики його готовності до практичної роботи (Рис. 1).

Рис. 1. Структура професійної підготовленості вчителя фізичної культури

У філософії модель визначається як «метод дослідження об'єктів на аналогах певного фрагмента природної чи соціальної реальності; побудова і вивчення моделей реально існуючих предметів, явищ і об'єктів, які конструюються». В. Полонський трактує модель як «заміщення досліджуваного об'єкта іншим, спеціально для цього створеним»; «теоретичний метод дослідження процесів і станів за допомогою їх реальних (фізичних) або ідеальних, насамперед математичних моделей». Характеризуючи це поняття, Т. Ротерс підкреслює, що модель – це «допоміжний об'єкт, обраний або перетворений в пізнавальних цілях, який дає нову інформацію про основний об'єкт»[12, с. 32].

Зазначимо, що професійна підготовка вчителя фізичної культури до здійснення роботи з учнями включає декілька векторів:

- підготовку фахівця безпосередньо у вищому навчальному закладі;
- набуття знань і вмінь, необхідних для практичної взаємодії з учнями;
- вироблення професійного іміджу учителя, тренера, інструктора, організатора спортивно-масової діяльності;
- надання самооцінки власним результатам, уміння застосовувати самовиховання.

Ми вважаємо, що ці вектори складають професіограму та кваліфікаційну характеристику фахівця фізичної культури. У будь-якій сфері діяльності кожен фахівець має знати й розуміти перспективні шляхи, які допоможуть збільшити результативність застосування його рівня теоретичної підготовленості в практичній діяльності.

Виокремлюючи основні складники педагогічного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури, із-поміж предметно-професійних компонентів ми виокремлюємо знання з педагогіки та психології, педагогічної майстерності, методики виховної роботи, предметів медико-біологічного циклу, а також уміння працювати з учнями різного рівня фізичної підготовленості. Зазначимо, що в ході формування професійної підготовки фахівців фізичної культури й спорту до роботи з учнями сучасної школи провідне місце відводимо самовихованню й самовдосконаленню.

У сучасному суспільстві перспективним напрямом удосконалення системи підготовки здобувачів вищої освіти з фізичного виховання і спорту вважаємо застосування засобів інноваційних педагогічних технологій, у результаті яких формується готовність майбутнього фахівця застосовувати інноваційні технології в галузі

фізичної культури та спорту. На думку сучасних учених, якісна підготовка здобувача вищої освіти цього напрямку навчання передбачає оволодіння сучасними ІТ, практичними навичками роботи на персональних комп'ютерах і вміннями й навичками використовувати ІТ у навчальній та професійній діяльності [3, с. 19].

З урахуванням результатів сучасних досліджень підготовка майбутніх учителів фізичного виховання має забезпечувати формування таких складових:

- гуманістичного світогляду та внутрішніх мотивів освітньої діяльності шляхом усвідомлення та становлення морально-етичної й професійної позицій у процесі проблемно орієнтованого вивчення гуманітарних дисциплін;

- операційних складових освітньої діяльності, що виступають засобом інтеріоризації її змісту, організаційних форм і типових педагогічних функцій у процесі навчання дисциплін професійної та практичної підготовки;

- гармонійної єдності функціонування психічної й соматичної природи майбутнього вчителя завдяки інтегрованому вивченню психологічних, педагогічних предметних дисциплін і проходження ознайомчої та педагогічної практик;

- рефлексивної основи освітньої діяльності в процесі безперервного фізкультурно-спортивного та психолого-педагогічного вдосконалення, самостійної навчально-пізнавальної та творчої науково-дослідницької роботи;

- основ педагогічної майстерності вчителя фізичного виховання за допомогою стимулювання й розвитку дидактичних задатків і неперервного зростання педагогічних умінь студентів [10, с. 30].

Комплексне формування всіх показників професійного зростання педагога надають необхідний методичний інструментарій для реалізації навчально-виховних завдань освітньої діяльності, формування всебічно розвиненої особистості студента, розвиток його вмотивованості до навчання, підвищення рівня професійності та розуміння сучасних викликів суспільства до учителя фізичної культури.

Основними структурними елементами навчального процесу вважається змістова лінія уроку, його структура, засоби й методи,

вид уроку, форма проведення, технологія реалізації, і чіткого «рецепту» для ідеального проведення уроку не існує, кожен учитель має на меті знайти власний «стиль», звичайно, орієнтуючись на вимоги та загальні особливості проведення уроків.

Мотивація до професійно-педагогічної діяльності учителя є інтегрованою особистісною якістю, що поєднує спонукання до педагогічної діяльності та до професійної активності в певній галузі [10, с. 117].

Успіх проведення уроків та інших навчальних занять залежить від професійної підготовленості вчителя. Безперечно, досягти успіху в цьому вчителю може допомогти вивчення фахової літератури, програмні документи, наукові видання з фаху, вивчення публікацій наукових статей сучасних вчених у друкованих та інтернет-виданнях, матеріали, що пов'язані з аналізом досвіду роботи, результати особистих наукових пошуків та аналіз власної діяльності, наочні матеріали, зйомки змагань, виступів на чемпіонатах, видатні командні та особисті рекорди в галузі спорту тощо.

Уважаємо, що формування професійної компетентності в конкретній діяльності може здійснюватися тільки в умовах «занурення» майбутнього фахівця в конкретну професію. Без цього здобувачі вищої освіти майже неспроможні використовувати і перетворювати знання в конкретні практичні дії, що робить їх абстрактними, формальними, тобто недієвими [10, с. 118].

Ефективні заходи щодо «занурення» студентів у професію під час освітнього процесу пропонуються за допомогою реалізації контекстного підходу в професійній підготовці. Основною категорією тут є лексема «контекст» (лат. contextus – тісний зв'язок, сплетення), що позначає відносини, оточення, зв'язок речей і явищ. У логіці та методології науки контекст розуміють як окреме міркування, фрагмент наукової теорії або теорію в цілому [10, с.120].

Учитель-професіонал – це вчитель, який може виконувати не лише навчально-виховну, а й тренерську діяльність, займається складанням навчальних планів з перспективою на якісний результат, може сформулювати активну й креативну особистість, готову до будь-якого виду роботи.

На нашу думку, учитель фізичного виховання – це творець кожного уроку,

спеціаліст-фахівець, і розробка (технологія) уроку – це його натхнення, мотивація. Зазначимо, що творчий підхід має реалізовуватись через поетапні процеси: появу ідеї, пошук шляхів реалізації, упровадження в практичну діяльність як учителя та учнів, залучення елементів під час проведення різних форм уроків.

Важливими чинниками професійного удосконалення є актуалізація вчителя над викладенням навчального матеріалу, поетапне планування документації відповідно до попередніх та майбутніх тем, орієнтування на загальну атмосферу певного класу та психолого-педагогічні особливості учнів, взаємодія учителя з учнями, всебічний

розвиток професійних якостей, психологічна та емоційна стійкість, життєвий досвід.

Успішний професійний учитель має у своєму «арсеналі» декілька методичних прийомів й окремих елементів уроку. Від вибору методів навчання залежить якість та продуктивність уроку. Особливістю роботи вчителя фізичної культури є вибір серед широкого переліку доступних методів обрати саме ті, які допоможуть вирішувати освітні, оздоровчі й виховні завдання та матимуть якісний вплив на навчально-виховний процес.

Фізична культура як навчальний предмет викладається в усіх класах. На уроках учитель створює відповідні умови для розв'язання поставлених завдань і спрямовує учнів до самостійної діяльності (Рис. 2).

Рис. 2. Структура навчального предмету «Фізична культура»

Фізична культура є основним мотиваційним та всеосяжним факторами, засобами залучення суспільства до збереження здоров'я, підвищення імунітету та систематичних занять фізичним вихованням та спортом.

Якісним мотиваційним результатом та метою занять фізичною культурою є фізична досконалість, її структуру можемо представити за допомогою схеми (Рис. 3.)

До основних функцій фізичного виховання належать освітня, виховна, оздоровча та розвивальна, які передбачають інтелектуальний і фізичний розвиток. Рівень реалізації цих функцій залежить від створення в кожному навчальному закладі системи фізичного виховання, яка передбачає впровадження різноманітних форм. Згідно з

аналізом сучасної літератури можемо окреслити такі форми функціонування рухових активностей: уроки фізичного виховання, фізкультурні та оздоровчі заходи, позакласні тренувально-спортивні заняття, секції, позакласні, міжшкільні фізкультурно-масові та спортивні зібрання.

Узагальнюючи, ми охарактеризуємо властивості уроку, які мають соціальні особливості навчального закладу в галузі фізичного виховання, підкріплюють опанування навиків з фізичної культури, актуалізують рівень готовності до самостійного життя й суспільної діяльності; формують бажання виконання фізичних вправ; забезпечують піклування про здоров'я та підтримку міцного імунітету протягом усього життя.

Рис. 3. Структура фізичної досконалості

Саме завдяки педагогу-професіоналу учні мають змогу отримувати якісний рівень знань, умінь, оволодівають загальною структурою фізичної активності, навчаються, розвиваються відповідно до своїх можливостей.

За останні десятиліття сфера розвитку фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів суттєво піддається реформам, тому має тенденцію до постійного розширення арсеналу використання сучасних засобів, методів та прийомів у роботі вчителів фізичної культури.

Таким чином, професійна компетентність учителя включає:

- фундаментальні знання щодо реалізації методів навчальної діяльності;
- застосування професійних форм організації занять відповідно до конкретних умов, завдань і реальних рухових можливостей школярів, їх фізичного стану.
- систематичне застосування фізичних вправ, рухових активностей у режимі навчального дня;
- розуміння досягнень у минулому й особливості реальних, сучасних завдань.
- постійний саморозвиток, інформатизація та діджиталізація проведення сучасних уроків фізичної культури.

Ми рекомендуємо активно впроваджувати в практичну діяльність національні методики фізичного виховання в загальноосвітніх школах та формувати наступні завдання:

1) формування здорової, всебічно розвиненої особистості, розвиток гармонії духовного та фізичного компонентів;

2) виховання в дитини сили волі, доброти, дисциплінованості, поваги до Батьківщини;

3) активне залучення молоді до використання звичаїв українського народу та традицій;

4) відмова від негативних звичок, мотивація до відвідування занять художньо-естетичного спрямування;

Ми зосереджуємо увагу на тому, що в структуру фізичного виховання доцільно буде вводити курси психофізіології, спортивної медицини, психологічної гігієни, а найголовнішим завданням є формування готовності до систематичних занять фізичним вихованням та спортом, бажання до самовдосконалення й саморозвитку.

Вбачаємо, що сучасні психолого-педагогічні технології підвищення майстерності фахівців фізичної культури допоможуть сформувати професійну особистість в тому випадку, якщо кожен із майбутніх учителів зрозуміє, що урок – це чітка, структурована форма навчання, виховання, що поєднує в собі зміст, методичні та організаційні елементи, форми та засоби для досягнення успішного результату.

Отже, основними структурними компонентами освітньої системи підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту є такі:

- мета, орієнтована на модель фахівця (вчителя фізичного виховання);
- вихідні методологічні засади і принципи підготовки майбутніх учителів;
- педагогічні умови вдосконалення та функціонування освітнього процесу;
- зміст, організація освітнього процесу та безпосередня освітня діяльність;
- взаємодія учасників освітнього процесу;
- результат навчання та їх оцінювання.

Визначимо найбільш вагомі фактори, інтерпретовані нами як психолого-педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання в освітньому процесі вищого навчального закладу:

- цілеспрямована мотивація студентів і викладачів до навчання та педагогічної діяльності;
- поглиблення змісту професійно спрямованого навчання з психологічних і педагогічних дисциплін;
- комплексне системно-цільове проектування професійної підготовки студента;
- застосування інноваційних технологій, спрямованих на розвиток педагогічної майстерності вчителя.

Згідно цими особливостями завдання з фізичної культури повинні відповідати змістовому компоненту й меті, а саме:

- формуванню стимулів та мотивації, актуальних поглядів, спрямованих на підвищення впливу фізичної культури в процесі формування особистості;
- оволодінню структурою та етапами підготовки, під час яких формується психолого-педагогічні, соціальні та фізкультурні навички, уміння;
- широкого залучення засобів фізичної культури, елементів спортивно-масових заходів у навчально-виховній діяльності закладу;
- становленню особистості майбутнього учителя фізичної культури як носія позитивного відношення до фізичного виховання учнів.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Вчитель-професіонал своєї справи має можливість якісно виконувати головні завдання сучасності: навчити та виховати вмотивованого, фізично здорового учня, адже сьгоднішні реалії та вимоги суспільства до впровадження інновацій, збереження здоров'я молоді, їх залучення до фізичної активності досить важливі і підкріплюються модернізацією змісту освіти, практичною реалізацією теоретичної підготовки фахівців, проведенням відповідних виробничих практик, бажанням сформувати у вчителів максимальний комплекс педагогічної майстерності, навченості та бажанням до самореалізації. Система загальних цінностей особистості дає змогу розглянути зміст педагогічної культури, її елементи: 1) наукова база; 2) загальна обізнаність; 3) професійна майстерність; 4) бажання до професіоналізації; 5) рухова та мовленнєва культура; 6) поведінкова етика та емоційна стійкість; 7) духовний спокій та рівновага.

У сучасному освітньому просторі вибір форм, методів і засобів, які доповнюють, допомагають пришвидшити процес професійного становлення учителя фізичної культури має особливе практичне значення. За період навчання у ЗВО здобувач вищої освіти має зосереджуватись на професійному, творчому розвитку особистості в контексті специфіки діяльності учителя фізичної культури, тренера-інструктора, що дозволить отримати якісну фахову підготовку; активізацію процесів самовиховання й самоосвіти; встановлення позитивного ставлення та необхідності систематичних занять; якісну організацію форм роботи з фізичної культури з дітьми, батьками.

Критерій рівня педагогічних умінь майбутніх учителів фізичної культури – це поєднання якості знань, умінь, навичок та рівня самоорганізації особистості, що в результаті майбутньої роботи допоможе спеціалісту швидше знайти спільну мову, поступово формувати свій авторитет, виконувати завдання фізичного виховання, бути в постійній взаємодії з учнями й об'єктивно оцінювати їхні результати, показники розвитку з фізичної культури.

Проаналізувавши перелічені фактори, розуміємо, що якісна професійна підготовки учителя фізичної культури має залежати як від процесу реалізації навчально-виховного процесу в закладі вищої освіти, так і від

психологічних, особистісних, культурних та соціальних показників особистості кожного здобувача вищої освіти.

Перспективи подальших наукових розвідок будуть спрямовані на дослідження рівня сформованості педагогічних умінь і

навиків у здобувачів вищої освіти Полтавщини на останньому курсі навчання для визначення показників якісної професійної підготовки в майбутній професійній діяльності.

Література

1. Аксьонова О., Мазін В. Культура професійної самореалізації як феномен життєдіяльності вчителів фізичного виховання. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 1. С. 23–25.
2. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю. В. Бистрова // *Право та інноваційне суспільство*. – 2015. – №1. – С.27–33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2015_1_5.
3. Біда О. А. Інноваційні технології у фізичному вихованні і спорті / О. А. Біда, О. В. Шевченко, О. Кучай // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинсько-го. Педагогічні науки*. – 2018. – № 3(2). – С. 19–23. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_3\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_3(2)_5).
4. Бойчук Ю. Д. Досвід інновацій загально-педагогічної підготовки майбутніх учителів / Ю. Д. Бойчук, А. В. Боярська-Хоменко // *Дидактика*. – 2021. – Вип. 3. – С. 37–43.
5. Гринчук А. А. Застосування інноваційних технологій як засобу підвищення мотивації студентів до занять фізичним вихованням / А. А. Гринчук, Ю. С. Чехівська // *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. – 2018. – № 1. – С. 145–150. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2018_1_24.
6. Дручик В. Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі: дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук: 13.00.04 – «теорія і методика професійної освіти» / В. Д. Дручик. Приватний вищий навчальний заклад «Академія рекреаційних технологій», Луцьк. – 2017. – 247 с.
7. Дядя О. Професійне самовдосконалення. Поради для вчителів фізичного виховання. *Здоров'я та фізична культура*. 2018. (№ 3). С. 11–12.
8. Зайцева Ю. В., Новік С. М. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Сучасні тенденції фізичного виховання і спорту*: матеріали регіонал. наук.-метод. семінару / ред. кол.: О. О. Момот, І. В. Тараненко, Ю. В. Зайцева; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, Фак-т фіз. виховання, Каф. теорет.-метод. основ викладання спортивних дисциплін. Полтава, 2018. С. 12–15.
9. Зайцева Ю. В., Тараненко І. В., Корносенко О. К. Інтеграція навчальної і професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури в процесі фахової підготовки. *Педагогічні науки*. 2020. Вип. 75/76. С. 50–55. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16369>
10. Максимчук І. *Експериментальна перевірка моделі розвитку педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичної культури. Фізична культура, спорт та здоров'я нації*: зб. наук. праць. / гол. ред. В. М. Костюкевич (1). 2016 С. 117–123. ISSN 2071-5285.
11. Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) / Л. П. Сущенко; *Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Запорізький державний університет*. – Запоріжжя: 2003. – 442 с.
12. Ротерс Т. Модель підготовки вчителів фізичної культури до профільного навчання за спортивним напрямком. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2013. № 2. С. 32–36.

References

1. Aksyonova O., Mazin V. The culture of professional self-realization as a phenomenon of life activities of physical education teachers. *The image of a modern teacher*. 2011. No. 1. P. 23–25.
2. Bystrova Yu. V. Innovative methods of learning in the higher school of Ukraine / Yu. V. Bystrova // *Law and innovative society*. – 2015. – No. 1. – P. 27–33. – Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2015_1_5.
3. O. A. Bida. Innovative technologies in physical education and sports / O. A. Bida, O. V. Shevchenko, O. Kuchai // *Scientific bulletin of the Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynskyi. Pedagogical sciences*. - 2018. - No. 3(2). – pp. 19–23. – Access mode: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_3\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_3(2)_5).
4. Boychuk Yu. D. Experience of innovations in general pedagogical training of future teachers / Yu. D. Boychuk, A. V. Boyarska-Khomenko // *Didactics*. – 2021. – Issue 3. – P. 37–43.
5. A. A. Hrynchuk Application of innovative technologies as a means of increasing students' motivation for physical education / A. A. Hrynchuk, Yu. S. Chehivska // *Scientific Bulletin of the Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy*. – P. 145-150.
6. Druchyk V. D. Preparation of future physical education teachers for the implementation of health-saving technologies in high school: thesis. on of science stupa Ph.D. ped. Sciences: 13.00.04 - "theory and methodology of professional education" / V. D. Druchyk. Private higher educational institution "Academy of Recreational Technologies", Lutsk. - 2017. - 247 p.
7. Uncle O. Professional Self-Improvement. Tips for physical education teachers. *Health and physical culture*. 2018. (No. 3). P. 11–12.

8. Zaitseva Yu. V., Novik S. M. Preparation of future teachers of physical culture for professional activity. Modern trends in physical education and sports: materials of the regional. science and method seminar / ed. col.: O. O. Momot, I. V. Taranenko, Yu. V. Zaitseva; Poltava national ped. V. G. Korolenko University, Faculty of Physics education, Kaf. theory and method basics of teaching sports disciplines. Poltava, 2018. P. 12–15.

9. Zaitseva Yu.V., Taranenko I.V., Kornosenko O.K. Integration of educational and professional activities of future physical education teachers in the process of professional training. Pedagogical sciences. 2020. Issue 75/76. P. 50–55. – Access mode: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16369>.

10. Maksimchuk I. Experimental verification of the model for the development of the pedagogical skill of the future physical culture teacher. Physical culture, sport and health of the nation: coll. of science works / head ed. V. M. Kostyukevich (1). 2016 pp. 117–123. ISSN 2071-5285.

11. L. P. Sushchenko Professional training of future specialists in physical education and sports (theoretical and methodological aspect) / L. P. Sushchenko; Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of APN of Ukraine, Zaporizhzhia State University. - Zaporizhzhia: 2003. - 442 p.

12. Rothers T. Model of training of physical culture teachers for specialized training in sports. Sports Bulletin of the Dnieper Region. 2013. No. 2. P. 32–36.

Abstract

SOHOKON Olena, DONETS Oleksandr

ENHANCEMENT OF PROFESSIONAL TRAINING AND IMPLEMENTATION OF THE MODEL OF PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION OF THE MODERN PHYSICAL EDUCATION TEACHER

The presented article analyzes the ways of improving professional training and proposes a model for the formation of the professional competence of a modern physical education teacher.

We have determined that modern education needs active, creative specialists who will have fundamental education, will possess formed personal qualities and professional culture. We identified the specific qualities that a future specialist in physical culture should possess and highlighted the main indicators of the professional training of modern teachers.

The presented article analyzes the ways of improving professional training and proposes a model for the formation of the professional competence of a modern physical education teacher.

We have determined that modern education needs active, creative specialists who will have fundamental education, will possess formed personal qualities and professional culture. We identified the specific qualities that a future specialist in physical culture should possess and highlighted the main indicators of the professional training of modern teachers.

Keywords: *professional training, model, professional competence, modern teacher, physical education.*

Стаття надійшла до редакції 07.11.2022 р.

Бібліографічний опис статті:

Сококонь О., Донець О. Підвищення професійної підготовки та впровадження моделі формування професійної компетентності сучасного вчителя фізичної культури. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. № 1. С. 13-21.

Sohokon O., Donets O. (2023). Enhancement of professional training and implementation of the model of professional competence formation of the modern physical education teacher. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 1, pp. 13-21.